

PIK SALOMENIA 1899.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

видається три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

33 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

For lists, news-orders і інші треба віднести
до нас на адресу "СВОБОДА".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1899.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

The Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 33 Grand St., Jersey City, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союзу — "СВОБОДА" — Official organ of Ukrainian National Association.

PIK XXIV. ДЖЕРСИ СІТІ, Н. Дж., четвер 16-го лютого 1916. Ч. 33. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, March 16, 1916. No. 33.

НІМЦІ БОМБАРДУЮТЬ ДАЛЬШЕ ФОРТИ ВЕРДЕНУ.

Нова 100.000 німецька армія прибула під Верден.

Злучені Держави готують ся до довгої війни з Мексиком.

СТАН АРМІЇ ПІДВИСІШЕНО О 20.000 ЛЮДИЙ.

У ФРАНЦІЇ І БЕЛЬГІЇ:

НІМЦІ ДАЛЬШЕ БОМБАРДУЮТЬ
УКРІПЛЕНА ВЕРДЕНУ.

БЕРЛІН, 14. марта. — Головні
новинські штаб доносять:

«На цілій боєвій лінії коло Вердену
сильно острілюване становище непри-
ятеля триває без перестанку даліше.

Більшого наступу піхоти не було.
Лише на лівім березі ріки Мези уда-
ло ся німецьким військам посунути ся да-
льше наперед і в кількох місцях заняті
оборонні окопи Французів».

НА ЗАХІД ВІД ВЕРДЕН НІМЦІ У
ДВОХ МІСЦЯХ ПЕРЕЛОМИЛИ ЛІ-
НІЮ ФРАНЦУЗІВ.

ПАРІЖ, 14. марта. — Міністер-
ство війни подає офіційні звіти:

«На захід від Вердену, на лівім березі
ріки Мези, на ліній між Мелянкур а
Кюмер німецька артилерія продовжала
бомбардування наших становищ зі збро-
ною силою. Пополудні було бомбардо-
ване найсильнішим. Рівночасно німецька
піхота розпочала на цілій лінії на-
ступ. Наступ Нїмців зібав відбитий за
великими для них втратами. Лише у
двох місцях удадо ся неприятели здо-
бути наші укріплені становища».

УСПІХИ НІМЕЦЬКИХ ЛІТАКІВ.

БЕРЛІН, 14. марта. — Звіт голо-
вної німецької квартири подає нові звіти
про успіхи німецьких літунів на захід-
ній фронті війни. Вони звучать:

«Поручник Імелман знищив коло
Ардас два англійські літаки. Оба літуну
згинули.

«Поручник Бельне зістрілив два
французькі літаки під Верден».

«Нам вдало ся застрілити офіцера, Імелман і Бель-
не, намагаючись на найсильніший літунів в Ні-
меччині (на «стражаків за свою хоробрість на-
мічено високу відзнаку). Поручник Імелман
знищив літак 14, а поручник Бельне 11 вересня
літунів».

ХВІЛЯ РІШАЮЧОГО БИТВІ ПІД
ВЕРДЕН ЗБЛИЖАЄТЬ СЯ.

ЛОНДОН, 14. марта. — Тутешні
військові круги заповідають, щоб битва
під Верден зближалась ся до остаточної
рішальної точки. Нїмці кинули під Вер-
ден знова понад 100.000 нового війська,
щоб на цілій лінії відарити на стано-
вища Французів, які вже майже тиждень
знаходять ся під сильним огнем тяжких
німецьких гармат.

Всі є той гадки, що здобує Верде-
ну, навіть почасти величезних страт
Нїмців, значно причинити ся до скріп-
лення їх загального становища.

Вже найбільшій дії повинні прине-
сти рішуче сї найбільшій і найкращої
війшні битви за час цілої війни.

СОЮЗНИКИ АНГЛІЇ МАЮТЬ РОЗПО-
ЧАТИ ОФЕНЗИВУ РІВНОЧАСНО НА
ВСІХ ТЕРЕНАХ ВІЙНИ.

АНТВЕРП, 14. марта. — На о-
станній конференції членів воєнної ра-
ди представителі Англії домагав ся
сверого і рішучого підняття воєнної ак-

ції і на інших теренах війни, а пере-
дівсім в Італії і Росії.

В сей спосіб члени воєнної ради на-
діють ся, що унеможливають Нїмеччині
висилку дальших скріплень під Вер-
ден.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

ПЯТИЙ НАСТУП ІТАЛІЙЦІВ НА
ГОРИЦІЮ.

БЕРЛІН, 14. марта. — Над рікою
Ізонцо знова в тоїй горячій і кровавій
битві. Однак всі доцерешні зусилля І-
талійців були безуспішні. Крім нових
великих страт Італіїв не здобули ні-
чого.

Урядовий звіт австрійського генер-
ального штабу звучить:

«Велика битва над рікою Ізонцо роз-
почала ся заново. Італійці ідуть в масо-
вих формаціях до наступу. Однак всі їх
напади зістали відбиті.

«Найзавзятіша боротьба відбува-
ється ся коло мостового причілка в око-
лиці Горичці».

ВІЙНА НА БАЛКАНАХ:

ГРЕЦІЯ ВІДКИНУЛА ЖАДАНА АН-
ГЛІЇ І ЇЇ СОЮЗНИКІВ.

БЕРЛІН, 14. марта. — З Атен до-
носять, що відносини між Грецією а
Англією і Францією значно погіршили
ся.

На вчорашнім засіданні кабінету
президент пропонує міністрам зібру-
ти Англії і її союзників. Ко короткий
поради кабінет відкинув всі домаганні
Англії і Франції, уважаючи їх при-
няття за пониження Греції яко самостій-
ної держави.

Відповідь Греції звучить:

«Грецьке правительство зовсім не
годить ся на те, щоб управу зєлїзничу
в цілій північній Греції віддати в руки
Англії і Франції. Такамо не може
згодити ся і на се, щоб свої війська за-
брати за пристани Навалі.

«Домагання Англії і Франції щодо об-
саження військом Коринтського каналу
не може бути сповнене. Коли би дер-
жави проти волі Греції се, перевели, в та-
кий раз муслиби не наступили так
зміна щодо взаїмних відносин.

«Грецьке правительство не може
таким зєзволити Англії на уладжене
стації бездротного телеграфу».

В РОСІЇ:

ТЯЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ В РОСІЇ.

Ціна за средства повинні подвоїла ся.
Дорожниця приймає в Росії застра-
шуючий характер. Російська часопись
«Березина Ведомості» (з 31. сїчня с. р.)
подає, що стало змагання ся дорож-
ни може викликати в Росії катастрофу.
Найкращіші средства повинні подо-
рожжю о 100%.

На марші губернаторів в справі за-
побігання дорожній справі харківського
губернатора, що причиною дорожній є
купці-спекуланти і тому для відстраш-
уючого примуру треба би кількох повіс-
ити, а тоді ціле лихо відразу направить
ся. Однак кабінет міністрів є иншої гад-

ки. Головні причини дорожній добу-
ють економісти в браку робітників і зе-
лїзничих.

Позимо великого числа населення є
бран робітників.

На перший погляд здається, що ново-
смишним, коли говорять ся про брак
робутих сил в Росії. Вже в часі мира
давав ся відчувати брак робітників з
причини низкого стану рішальної і про-
мислової господарки в Росії. Війна ви-
кликала нове залюбоване робітників
за огляду на впріи воєнних матеріялів, а
рівночасно число робітників змало, че-
рез покликанє їх до війська. Великі стра-
ти в людях на війні причиною є та-
кож багато до збільшення браку робіт-
ників.

Брак робітників викликає підви-
шене платні робітників, а зєднані з тим
і підвишене кошти продукції.

Брак зєлїзниць і возів.

Рідна сіть зєлїзничу причинила ся
таким чимало, що Росії опинила ся в
приміри положенню. Правильне розділ-
ване і довів навіть найважливіших
средств до життя отали неможливі до
перевезення.

Яко примір наводять згадава росій-
ська часопись подію, яка зайшла в Мо-
скві. Начальник Московіи замовив в мі-
ністерстві рішальної 2.579 возів по-
винні, скількись коначної для забезпе-
чована мешканців міста. Міністерство
вислало воєно 36 возів з причини бра-
ку возів і вільного зєлїзничого шляху.

В половині сїчня здержано на лінії
Пестроград-Москва через 8 днів ціло-
вотного перевеза осіб. Але і се не помогло.

В пристані Архангельськ здають то-
вари по обох сторонах зєлїзничого шля-
ху цілком млякли під голім наємом. Зе-
лїзничі не є навіть перевеза навіть най-
коначніших воєнних матеріялів, а про
средства повинні для цілального наєд-
лення нема й мови. В сямім Архангель-
ську напав великий брак омаку, хоч ці-
ла околиця військи живими. Нема кому
рубати і нема чим привезти.

«Березина Ведомості» звертають у-
вагу загалу, що той, хто представляє
собі положення у своїй зєлїзничій дер-
жаві, щоб опадати, не знають зєлїз-
ничого звязу. Голі такі примусові
причини лихого положення держави, а
особам або політичним партіям, до при-
чини є реальні і маючи зміну осіб ан-
партій сего теляр не направити.

АНГЛІЙЦІ СТРАТИЛИ В АЗІЇ 5.000
ЛЮДИЙ.

БЕРЛІН, 13. марта. — Турецькі мі-
ністерство війни офіційно стверджує
своїх військ в Мезопотамії в битві коло
Батуні найбільшю на 5.000 людей.

Урядовий звіт звучить:

«Страти Англії в битві під Фе-
літе (в Мезопотамії) чинять найбільшю
є 5.000 людей. На повсюдній нечи-
стости 2.000 самих людей убитих.

На ліній від міста Аден (в Ара-
бії) турецькі війська розбили відста-
вляти, зломали їх 6.000 людей, 500
вбитих і кілька батерій 12-тиммових
тяжких гармат. По тригодинній битві на-
приятель утік в напрямі леванту, під
охороною гармат воєнних кораблів».

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ І МЕКСИКО:

СТАН АРМІЇ ПІДВИСІШЕНО О 20.000
ЛЮДИЙ.

ВАШІНГТОН, 14. марта. — З огля-
ду на се, що випадає до Мексики мене
поглинути за особю воєнної операції не
більшій розмірі, тому в палаті кон-
гресу введено резолюцію на піднесенє стану
рухомих армії о 20.000 людей.

Резолюція перейшла майже одно-
лосно. Проти неї резолюції голосував
одинний соціалістичний посол Майор
Лондон з Нью Йорку.

Нові рекрути мали би бути уміти до
отворення границь на місце тих нові-
рих, які візьмуть участь в поході.

ГЕНЕРАЛ ПЕРШІНГ ІМЕНОВАНИЙ
ГОЛОВНИМ КОМАНДАНТОМ ВІЙСЬК
У ПОХОДІ НА МЕКСИКО.

ВАШІНГТОН, 13. марта. — Генер-
ал Першінг зібав іменованим началь-
ним командантом американських військ,
які є призначені до походу на Мексику
в дії зєлєзня Білі.

Ген. Першінг міняв ся з як зєлєзня
білий на білий. Під його командування
є мінущого року завладе мексиканської пристані
на Тихоку.

ПОХІД ЗА ПРИЧИНУ НЕДОСТАЧІ КО-
НЕЧНИХ МАТЕРІЯЛІВ СПІЗНЕНІЙ.

ЕЛЬ ПАЗО, 14. марта. — Амери-
канський війська доси ще не перетнули
границі Мексики. Причиною припінєння
має бути брак зєлїзничих возів і деяких
воєнних матеріялів, а паралельно їм і
зєрну. Генерал Першінг має заяв-
ити, що доси воєн до найменшого не бу-
ло чинити приготування, він не роз-
почає жадних воєнних операцій.

ПРЕЗИДЕНТ НАРАНЦА ПРОСИТЬ О
ДВА ТИЖНІ ПРОВОЛОКИ.

Ньюардок зєднані доносять, що пре-
зидент Наранца зверну ся до сен. Пер-
шінга з проханням о дозволити про-
волоку іменю. Президент Наранца має
надію, що противно сего часу йому са-
мому уласть є зєлєзня Білий. На се-
мав він дозволити відмову відповіди.

БАЗАР ОТВОРЕНИЙ!

Базар, який уладує є єдиний німецько-австрійський Комітет на поміч
ЖЕРТВІВ ВІЙНИ в Німеччині, Австро-Угорщині, Туреччині і Болгарії, вже
отворений.

Базар займе все величій галі в Медісон Сівер Гарден (27-на улица і
Медісон авеню). Будуватиме окола 250. Перевозимо буди, загального харак-
теру, аби вони відзначають ся національними особливостями, між ними в Укра-
їночку (ч. 97).

В менших галлах будуть що вечора концерти, воєнні образи і
т. д. До 19-го с. м. (є неділя) ввечері буде український концерт, уладує-
ний німецьким Українським Хором, під управою п. Мірона Гундича.

ВСТУП НА БАЗАР 25 ЦЕНТІВ.

Базар отворений кожного дня від 2-го години ополудню до пізньої ночі.
Щодня заповняють базар великі маси людей.

ОФІЦІРИ І ЖОВІТРИ З ВІЙСЬКА НА-
РАНЦІ ПЕРЕХОДЯТЬ НА СТОРОНУ
БІЛІЙ.

З приватних жерел доносять, що
багато жовітри і офіцирів з війська Ка-
ранци переходить в табор Білий. Крім
того Білий зискує щораз більшу сим-
патію серед мексиканського населення,
яке поділяє відважний крок Білий, а
нередо приймає вісти про похід амери-
канських військ на Мексику.

ПОТІЗД З АМЕРИКАНСЬКИМ ВІЙ-
СКОМ ВИСАДЖЕНІЙ У ВОЗДУХ.

САН АНТОНІО, ТЕХС., 14. марта.
Генерал Фонтон одержав пісно вночі
вісти, що прїїд в американським вій-
ськом зібав виваджений у воздух неда-
леко місцевості Гачіта, Н. М.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Всі, котрі займають ся збірками на
фінанси під зарядком Федерації Україн-
ці і її, що присилають жерти до ка-
сієра Федерації, зєзвать ласкаво при-
няти до відома, що з присилкою гро-
шей мають присилати до касієра тіль-
ки спис жертовдаців і цілу, на яку при-
значено дану жерту. Всієї дописи, по-
даний або пошлени не належать до спису
жертовдаців і се займаючи ся збір-
ками або висилкою тілж мають по-
сылати особю в рої дописи до редакції
часописів, в котрих хотять, щоб такі
дописи, подати чи то пошлени (ути по-
шлени). В висказу присланих жерв о-
голошують і буде оголошувати тільки
мена жертовдаців і зложені суми
жерти.

За Тов. Федерація Українців:
С. Ядловський, касієр.

КИШЕНКОВИЙ КАЛЕНДАРІК

НА РІК 1916

Великий календар і календар "СВОБОДА" 1916 року. — Пер-
ше видання цього календаря. — При-
значений для всіх українців. — Адреса:
"СВОБОДА", Jersey City, N. J.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

Великий портрет Т. Шевченка 20 см. в ширину
"СВОБОДА" Великий портрет
18х16 см. — Цей портрет по-
над 1000 копійок є єдиний український порт-
рет Шевченка. Адреса:
"СВОБОДА", Jersey City, N. J.

[illegible]